

II

(Vorbereidende besluiten)

ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ

Advies over het voorstel voor een richtlijn van de Raad inzake algemene produktveiligheid⁽¹⁾

(90/C 75/01)

De Raad heeft op 12 juni 1989 besloten, overeenkomstig de bepalingen van artikel 198 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, het Economisch en Sociaal Comité om advies te vragen over het bovengenoemde voorstel.

De Afdeling voor milieu, volksgezondheid en consumentenvraagstukken, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 12 januari 1990 goedgekeurd. Rapporteur was mevrouw Williams.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 273e zitting (vergadering van 31 januari 1990) het volgende advies uitgebracht, dat met 93 stemmen voor, 59 stemmen tegen, bij 7 onthoudingen is goedgekeurd.

Inleiding

1. Het Comité stemt er in beginsel mee in dat van Gemeenschapswege voorschriften worden vastgesteld uit hoofde waarvan alle partijen die betrokken zijn bij het ontwerp, de vervaardiging en de verkoop van produkten een algemene veiligheidsnorm in acht moeten nemen. Het Comité kan dit algemene doel, dat duidelijk is verwoord in het initiatiefadvies over „algemene veiligheidseisen t.a.v. produkten”⁽²⁾, dat het Comité in april 1988 met algemene stemmen heeft goedgekeurd, en waarin er bij de Commissie op is aangedrongen met voorstellen voor regelgeving inzake de veiligheid van consumptiegoederen te komen, inderdaad alleen maar toejuichen.

2. Niettemin constateert het Comité dat bepaalde onderwerpen moeten worden verduidelijkt dan wel eveneens moeten worden behandeld, en dat de zaken in het algemeen moeten worden vereenvoudigd, ten einde de interpretatie en de naleving van de richtlijn te vergemakkelijken en juridische onzekerheid weg te nemen.

Oogmerk en doelstellingen van het richtlijnvoorstel

3. Het uitgangspunt is dat alle produkten veilig moeten zijn. Het hoofddoel van het voorstel is dan ook te zorgen voor vrij verkeer van veilige goederen, om bovenal te voorkomen dat gevaarlijke produkten op de

markt worden gebracht. Alle aspecten van het voorstel moeten tegen deze achtergrond worden gezien.

4. Verder moet onder meer duidelijk worden blemtoond dat het leveren van onveilige produkten een vorm van oneerlijke concurrentie kan zijn, aangezien de leverancier van onveilige produkten een onbillijk voordeel heeft ten opzichte van een concurrent die wel bereid is om de met het leveren van veilige produkten gemoeide kosten te aanvaarden. Bovendien moet in een snel tempo tot harmonisering van de veiligheidsvoorschriften worden overgegaan i.v.m. de toenemende hoeveelheid nationale wettelijke regels die qua toepassingsgebied en inhoud per Lid-Staat uiteenlopen.

5. Voorts moet het vertrouwen van de Europese burgers dat de binnenmarkt in hun belang is, worden versterkt. De juridische grondslag van dit richtlijnvoorstel is artikel 100 A, lid 3, van het EEG-Verdrag waarin het volgende is bepaald: „De Commissie zal bij haar voorstellen op het gebied van de volksgezondheid, de veiligheid, de milieubescherming en de consumentenbescherming uitgaan van een hoog beschermingsniveau.”

6. De met dit voorstel beoogde doelstellingen kunnen duidelijk in twee afzonderlijke, doch uiteraard met elkaar verband houdende categorieën worden onderverdeeld:

— Het is de bedoeling dat produkten op de binnenmarkt van 1993 zonder belemmeringen binnen een

⁽¹⁾ PB nr. C 193 van 31. 7. 1989, blz. 1.

⁽²⁾ PB nr. C 175 van 4. 7. 1988.

door alle producenten, importeurs en leveranciers in acht te nemen EG-kader van geharmoniseerde, zowel specifieke als algemene, veiligheidseisen kunnen worden verkocht. Zolang deze richtlijn nog niet van kracht is geworden, kan het voorkomen dat produkten die in één Lid-Staat zijn verboden in andere Lid-Staten nog steeds op de markt mogen worden gebracht. In dit richtlijnvoorstel zijn dan ook vrijwillig te respecteren en verplichte veiligheidseisen opgenomen aan de hand waarvan ondernemingen en controle-instanties de veiligheid van de produkten kunnen beoordelen, en wordt een aantal op het toezicht op produkten betrekking hebbende maatregelen omschreven.

- Van wezenlijk belang is dat er in de Gemeenschap een efficiënt werkende, praktische en onmiddellijk effect sorterende aanpak komt voor noodgevallen waarin bepaalde produkten aanzienlijke gevaren opleveren.

Achtergrond: herstel- en preventieve maatregelen

7. Dit richtlijnvoorstel mag niet op zichzelf worden beschouwd. Het Comité wijst op het belang van de onderlinge samenhang tussen en coördinatie van alle richtlijnen die aspecten van de gezondheid en de veiligheid betreffen.

Het voorstel moet vooral ook worden gezien in samenhang met:

- De „nieuwe aanpak” bij de technische harmonisering en bij de normalisering; op de binnenmarkt zullen verantwoorde moderne normen en methoden van certificatie van wezenlijk belang zijn voor overal in de Gemeenschap verkochte en in gebruik zijnde produkten. Het voorstel moet ook worden gezien in relatie tot het voorstel inzake „Een globale aanpak op het gebied van certificatie en keuring”⁽¹⁾. Het Comité beklemtoont in dit verband dat dergelijke normen in alle Lid-Staten gelijkwaardig moeten zijn en consequent moeten worden geïnterpreteerd en toegepast, waarbij evenwel zij opgemerkt dat normen vrijwillig zijn, ontoereikend dan wel verouderd kunnen zijn en niet noodzakelijkerwijs veiligheidscriteria inhouden.
- Het bestaan van specifieke communautaire wetgeving op bepaalde gebieden, met inbegrip van de op de „nieuwe aanpak” gebaseerde richtlijnen, waarin geen onderscheid wordt gemaakt tussen produkten in het algemeen en consumentenprodukten in het bijzonder. Het aantal dergelijke richtlijnen is gering — en dat zal ook altijd zo blijven —, en zij hebben uitsluitend betrekking op de daarin behandelde produkten. Er moet dan ook een breed opgezette algemene kaderrichtlijn komen voor produkten waarvoor geen „verticale” richtlijnen bestaan. Verder moeten de mazen in de bestaande „verticale” wette-

lijke voorschriften worden gedicht. Zo bevatten de op de „nieuwe aanpak” gebaseerde richtlijnen:

- geen nadere bepalingen betreffende nationale noodmaatregelen,
- bieden zij geen mogelijkheden voor coördinatie op communautair niveau van die nationale noodmaatregelen,
- vereisen zij geen permanente marktbeveiliging door de Lid-Staten en geen bewaking van de productie door de leveranciers.
- De bestaande richtlijn „produktaansprakelijkheid”, waarin de speciale verantwoordelijkheden van de producent zijn vastgelegd. Het Comité beschouwt het voorstel inzake algemene produktveiligheid als een noodzakelijke aanvulling op de bestaande richtlijn inzake aansprakelijkheid voor produkten met gebreken. Het verschil is dat produktaansprakelijkheid in de eerste plaats de gevolgen moet verhelpen, terwijl de onderhavige richtlijn hoofdzakelijk preventief is.

De richtlijn inzake produktaansprakelijkheid wordt helaas nog niet volledig toegepast in alle Lid-Staten. Het Comité betreurt dan ook dat er met betrekking tot de toepassing zulke grote verschillen zijn en er bijgevolg sprake is van rechtsonzekerheid. Het Comité dringt er bij de Lid-Staten ten zeerste op aan onmiddellijk stappen te ondernemen om de richtlijn inzake produktaansprakelijkheid volledig ten uitvoer te leggen.

Toepassingsgebied van de richtlijn

8. Het Comité constateert dat dit voorstel op alle produkten van toepassing is en dat hierin geen uitzonderingen voor bepaalde sectoren worden gemaakt. Hoewel het Comité weet dat tegen dit ruime toepassingsgebied bezwaren geuit zijn, gaat het niettemin per saldo akkoord met het voorstel van de Commissie, en wijst het erop dat in veel specifieke richtlijnen geen onderscheid wordt gemaakt tussen produkten voor professioneel gebruik en produkten voor de gewone consument (bijvoorbeeld de richtlijnen betreffende gevaarlijke stoffen, machines, drukvaten, enz.). In de onderhavige, ruimer toepasselijke richtlijn, waarin veiligheid niet deelbaar is, zal er onder andere rekening mee worden gehouden dat het steeds moeilijker wordt onderscheid te maken tussen produkten voor beroepsmatig gebruik en consumentenprodukten (bijvoorbeeld doe-het-zelf-artikelen, tuingereedschap). In veel gevallen is het onmogelijk een zodanig verschil te maken tussen eindprodukten, halffabrikaten en accessoires dat preventief kan worden opgetreden?

9. Het Comité constateert dat dit richtlijnvoorstel niet van toepassing is op verleende diensten, behalve wanneer de verleende dienst van invloed is op de veiligheid van het te installeren of te herstellen produkt. Het Comité gaat akkoord met deze beperking, hoewel het onderkent dat er een nauw verband bestaat tussen produkten en diensten en hieruit onvermijdelijk problemen kunnen voortvloeien. Niettemin dringt het Comité aan op bijkomende, eveneens op artikel 100 A gebaseerde, voorschriften met betrekking tot de veiligheid van diensten, welke zowel herstel van schade als preventie als oogmerk hebben.

⁽¹⁾ PB nr. C 267 van 19. 10. 1989.

Algemene wetgeving aangevuld met specifieke rechtsregels

10. Met het oog op de ophanden zijnde voltooiing van de interne markt, lijkt het absoluut noodzakelijk tijdig, door middel van een richtlijn, in het Gemeenschapsrecht een algemene plicht alleen veilige producten op de markt te brengen in te voeren. Alleen op die manier kunnen alle consumenten bij volledig vrij verkeer van goederen in de Gemeenschap doeltreffend tegen gevaarlijke producten worden beschermd.

Het voorstel voor een richtlijn inzake produktveiligheid bevat algemene grondbeginselen en scheidt een raamwerk voor wettelijke voorzieningen die moeten worden getroffen en zal daardoor de nog bestaande heterogeniteit van nationale controlemaatregelen met betrekking tot in de handel gebrachte producten opheffen. Dat zal ook beslist de rechtszekerheid van alle marktdeelnemers ten goede komen.

Het Comité is van mening dat de richtlijn inzake produktveiligheid alleen dient te gelden in gevallen waarin geen adequate specifieke communautaire voorschriften gelden.

De algemene richtlijn inzake produktveiligheid zal van toepassing zijn wanneer er geen specifieke richtlijn ter zake geldt of wanneer een bestaande specifieke richtlijn geen adequate produktveiligheid garandeert.

Verwacht wordt dat de algemene richtlijn niet zal hoeven te worden gebruikt als de veiligheid al afdoende gewaarborgd wordt door een specifieke richtlijn.

11. Het Comité adviseert de Commissie, omwille van de duidelijkheid, in artikelen die zich daartoe lenen te verwijzen naar specifieke voorschriften die al gelden voor bepaalde producten.

Definities

12. Zijn de definities niet duidelijk en consistent, dan biedt zulks de Lid-Staten de gelegenheid om handelsbelemmeringen op te werpen, met als gevolg een eindeloos geharrewar over het belang ervan en veel kosten met zich meebrengende procedures om de geschillen te regelen. Het Comité meent dat verschillende definities van de Commissie moeten worden verduidelijkt. Hierop zal worden ingegaan bij de behandeling van de afzonderlijke artikelen.

13. Over de inhoud van het begrip „Algemeen veiligheidsvereiste” mag geen enkele twijfel bestaan: producten die in de Gemeenschap vrij op de markt worden gebracht, moeten de consument de veiligheid bieden die deze gerechtigd is te verwachten, uitgaande van het gebruik dat de consument naar normaal of redelijkerwijs wordt aangenomen, van de producten zal maken. Ook mag niet worden vergeten dat defecte goederen niet noodzakelijkerwijs ook onveilig zijn.

Verzamelen van gegevens

14. Het Comité wijst erop dat het bijeenbrengen en analyseren van gegevens het uitgangspunt voor re-

gelgeving op het vlak van de veiligheid dient te zijn. Het acht het dan ook teleurstellend dat de Commissie in het voorstel niet van EHLASS heeft gerept. Bovendien dringt het Comité er bij de Commissie op aan, ervoor te zorgen dat aan het slot van de huidige proefperiode door de Gemeenschap voldoende middelen worden uitgetrokken voor een permanent en betrouwbaar systeem voor het bijeenbrengen en analyseren van gegevens over ongevallen en voor het opzetten van grondige studies. De mogelijkheid lijkt aanwezig dat de Commissie EHLASS aan de Lid-Staten wil overdragen. Voor de Lid-Staten is er zeer zeker een vooraanstaande rol weggelegd, doch de Commissie dient op communautair niveau ook gebruik te maken van gecoördineerde EHLASS-gegevens. Met behulp van een dergelijk systeem kan namelijk worden vastgesteld, of de 45 miljoen ongevallen die zich jaarlijks in Europa voordoen, te wijten zijn aan slecht ontworpen en vervaardigde producten, aan ontoereikende en onvolledige gebruiksaanwijzingen, of gewoon aan onwetendheid of het gedrag van de gebruikers. Een ongeval ontstaat door een produkt, een situatie en een persoon — zelden door een produkt alleen.

Wie is verantwoordelijk?

15. Niemand kan zich aan zijn verantwoordelijkheid onttrekken om een positieve bijdrage te leveren tot de veiligheid, noch de Commissie, noch de Lid-Staten (op nationaal en plaatselijk niveau), noch de fabrikanten, handelaren, vakverenigingen, consumentenorganisaties en vanzelfsprekend de particulieren in hun hoedanigheid van consument en, met name van ouders van kleine kinderen. Het Comité constateert dat in de bijlagen bij dit richtlijnvoorstel een effectevaluatie is opgenomen. Het onderschrijft de opvatting dat het bedrijfsleven de veiligheid van goederen voortdurend in het oog moet houden, doch beklemtoont hoe belangrijk het is dat er een eenvoudig systeem komt dat met zo min mogelijk rompslomp kan worden toegepast (bijvoorbeeld gebruik van in de handel verkrijgbare formulieren en *spread-sheets*). Dit zou vooral voor kleine en middelgrote bedrijven van nut zijn, voor wie de nieuwe administratieve verplichtingen wellicht een ongewone, maar noodzakelijke last betekenen.

16. Het Comité is van oordeel dat de specifieke verplichtingen van de detailhandelaren dienen te worden gepreciseerd (bijvoorbeeld met betrekking tot het veilig in elkaar zetten van producten in de winkel). Volgens het Comité zouden de winkeliers verplicht moeten zijn de leveranciers op de hoogte te stellen van veiligheidsproblemen die er blijken te zijn en waarop hun aandacht wordt gevestigd, aangezien zij in hun winkel op het ogenblik dat de klant komt klagen het nauwste contact met de consument hebben.

Het Comité is bezorgd over het recht op schadeloosstelling van de handelaren (groothandelaren en detailisten). Het is niet redelijk en niet rechtvaardig dat de handelaren financieel nadeel moeten ondervinden van

tekortkomingen waaraan zij part noch deel hebben. Dat verlies moet gedragen worden door degenen die de gebreken veroorzaakt hebben.

Vorming en voorlichting

17. Geen enkele vorm van bescherming kan optimaal zijn, zolang er niet tegelijkertijd voorlichting en vorming wordt gegeven. Het Comité dringt er dan ook op aan dat de Lid-Staten op veel doeltreffendere wijze de van mei 1986 daterende resolutie van de Raad inzake consumentenvorming op lagere en middelbare scholen ten uitvoer leggen. Het Comité onderkent de bijzondere rol van consumentenorganisaties bij de consumentenvorming in het algemeen en de vorming op het gebied van de veiligheid in het bijzonder, waarbij speciaal de nadruk ligt op het belang van de eigen verantwoordelijkheid. Er dient rekening te worden gehouden met de behoeften van de gebruiker die met bepaalde handicaps of moeilijkheden kampt, waarbij met name kan worden gedacht aan waarschuwingen. Het Comité prijst de werkzaamheden, zowel op het vlak van bescherming van de consument als van voorlichting, van „Commissies voor produktveiligheid”, die in sommige Lid-Staten al bestaan.

Veiligheidsvoorschriften voor ingevoerde en uitgevoerde goederen

18. Voor ingevoerde produkten moeten er speciale controles ingesteld en gehandhaafd worden op de plaats waar de goederen de Gemeenschap binnenkomen, met inachtneming van de Algemene overeenkomst betreffende tarieven en handel (GATT)-vereisten. Het Comité wijst erop dat samenwerking tussen de bevoegde overheidsdiensten en de douane- en accijnsdiensten noodzakelijk is.

19. Er moet rekening mee worden gehouden dat de produktie van voor uitvoer bestemde goederen aan in derde landen geldende andere — en soms striktere — veiligheidsvoorschriften dient te worden aangepast. Het Comité is van oordeel dat in de Gemeenschap een exportverbod moet worden ingesteld van onveilige produkten en wel naar alle niet EG-landen. Heel bijzonder moet dit gelden voor Derde-Wereldlanden, waar vaak de nodige informatie ontbreekt en wettelijke voorschriften weinig bescherming bieden. Het Comité merkt op dat sommige uitgevoerde onveilige produkten weer hun weg terug vinden naar de binnenlandse markt als invoer.

Bijzondere opmerkingen

Artikel 1

Het doel van de richtlijn dient te worden verduidelijkt om te benadrukken dat het van het allergegrootste belang is dat de fabrikant de plicht heeft uitsluitend veilige produkten op de markt te brengen.

Paragraaf 1

Het Comité verzoekt de Commissie goed duidelijk te maken dat het op de markt brengen van produkten niet alleen het met commercieel oogmerk en dus met het oog op het ontstaan van verbintenissen in het verkeer brengen, betekent, maar ook het geven van cadeaus en gratis monsters voor reclamedoeleinden.

Het Comité wijst erop dat het begrip „gehele te voorzien gebruiksduur” — wat gebruik onder normale omstandigheden impliceert — bij de voorbereiding van vrijwillige normen, die in de praktijk tot criteria voor produkten zullen leiden, goed tot uitdrukking zal moeten komen.

Het Comité vestigt er de aandacht op dat het gebruik van het woord „onverminderd” (*without prejudice*) in lid 2 en lid 3 van artikel 1 aanleiding kan geven tot juridische problemen, aangezien de interpretatie ervan overeenkomstig het Engelse gewoonterecht (*common law system*) kan verschillen van de interpretatie volgens het communautaire recht.

Artikel 2

Punt b)

„Veilig produkt” moet duidelijk worden gedefinieerd en wel in bevestigende en niet in ontkennde zin, zodat de koper (of de gebruiker) een redelijke kans op veiligheid wordt gegarandeerd. Ook mag niet vergeten worden dat veiligheid onvermijdelijk een relatief en niet een absoluut gegeven is, dat afhankelijk is van een aantal variabele economische en sociale factoren.

Het moet heel duidelijk zijn dat de aanvaardbaarheid van de risicofactor afhankelijk is van de wijze waarop er in de maatschappij in het algemeen wordt aangekeken tegen de risico's die de mensen bereid zijn als onvermijdelijk te accepteren. Het dient ook duidelijk te zijn dat de maatschappij geleidelijk aan haar normen ter zake opschroeft.

Het Comité is niet tevreden over de definitie van „veilig produkt” en het gebruik van de term „onaanvaardbaar risico” en het verzoekt de Commissie te zoeken naar andere bewoordingen. Het vindt dat de definitie van „veilig produkt” opnieuw moet worden bezien in het licht van artikel 6 van de Richtlijn inzake de aansprakelijkheid voor produkten met gebreken (85/374/EEG) ⁽¹⁾, waarin gesproken wordt van veiligheid die men gerechtvaardigd is te verwachten. Dit verduidelijkt de door het Comité in zijn eerdere advies ⁽²⁾ gebruikte definitie, namelijk: „veilig betekent dat er geen of slechts een uiterst minimaal risico aan verbonden is en dat geen van de volgende factoren aanleiding zal geven tot letsel bij of dood van ongeacht welke persoon:

- het produkt zelf,
- het bezit, ge- of verbruik van het produkt,

⁽¹⁾ PB nr. L 210 van 7. 8. 1985.

⁽²⁾ PB nr. C 175 van 4. 7. 1988 (blz. 13, paragraaf 2.2).

- het in elkaar zetten van een produkt dat in onderdelen wordt geleverd,
- elke emissie of lekkage uit produkten of ten gevolge van het gebruik, verbruik of bewaren,
- het vertrouwen op de nauwkeurigheid van metingen, berekeningen te maken met of waarden af te lezen op of door middel van het produkt."

Punt c) aa)

Wat het te voorziene gebruik betreft: het Comité aanvaardt dat de veiligheid van een produkt afhankelijk is van het normale, redelijkerwijs te voorspellen gebruik waarvoor het produkt (met inbegrip van de verpakking) is bedoeld. Het zou gaarne zien dat de Commissie aan het einde van de alinea gewag zou maken van het feit dat zelfs onjuist gebruik soms kan worden voorzien, met name bij kinderen.

Waar dat het geval is, zou er in de standaardnormen rekening mee moeten worden gehouden en zou het produkt moeten worden voorzien van waarschuwingen.

Punt d)

In lid d) van artikel 2 van de Richtlijn dient, na het derde streepje, het woord „kunnen” te worden vervangen door „feitelijk” („hun activiteiten feitelijk van invloed zijn op”).

Artikel 3

Het Comité wijst erop dat de leveranciers in de eerste plaats verantwoordelijk zijn en dat hun gedragscode dient te zijn alleen veilige produkten op de markt te brengen, omdat de algemene veiligheidseis ingevolge artikel 2 hoofdzakelijk op hen rust. De, soevereine, Lid-Staten hebben tot taak ervoor te zorgen dat de leveranciers deze zelfdiscipline inderdaad aan de dag leggen, en preventieve maatregelen te treffen indien zij in gebreke blijven. Als gedacht wordt aan strafrechtelijke aansprakelijkheid van de fabrikant of leverancier die een gevaarlijk produkt op de markt brengt, dan dienen zij (en met name de detaillisten) in bepaalde omstandigheden over verweermiddelen te kunnen beschikken⁽¹⁾. Hetzelfde kan opgemerkt worden met betrekking tot lid 1 van paragraaf 4.

De Commissie dient in de eerste alinea aan te geven dat gratis exemplaren en monsters er ook onder vallen.

Artikel 4

Paragraaf 1

Na lid 1 b), een als volgt luidend derde gedachtestreepje toe te voegen:

„c) rekening wordt gehouden met ervaringen bij ongevallen.”

Paragraaf 2

Het Comité staat achter de strekking van dit artikel. Niettemin is het van oordeel dat de Lid-Staten, de Commissie en het bedrijfsleven middelen dienen uit te trekken voor onderzoek naar het effect van met name gebruiksaanwijzingen en waarschuwingen op het gedrag van gebruikers van de produkten. Tevens wijst het Comité erop dat degenen die zich via tekst of symbolen tot de kopers of gebruikers richten stelselmatig duidelijk en consequente adviezen moeten krijgen. Het bepleit bovendien dat erop wordt toegezien dat waarschuwingen geen handelsbelemmeringen gaan opleveren die niet gerechtvaardigd worden door veiligheidsmotieven.

Artikel 5

Het Comité wijst erop dat dit artikel afhankelijk dient te zijn van de artikelen 3 en 4.

Het Comité vindt het niet voldoende alleen van „vervaardigd” te spreken in de eerste zin. Er zouden begrippen als „verwerkt, verpakt, vervoerd en geïnstalleerd” aan moeten worden toegevoegd. Verder zouden de woorden „wordt geacht te voldoen” in deze zin nader moeten worden verduidelijkt. Het vermoeden dient afhankelijk te worden gemaakt van ontbreken van bewijs of van redelijke aanwijzingen van het tegendeel.

Het Comité constateert dat in deze voorstellen niet meer verwezen wordt naar standaarden of normen en is van oordeel dat deze dienen te worden opgenomen in de in lid 2 bedoelde in aanmerking te nemen criteria, wanneer moet worden beoordeeld of een produkt aan de algemene veiligheidseisen voldoet.

Hoewel het bestaan van vrijwillige normen voor produkten niet automatisch inhoudt dat die produkten dan ook veilig zijn, aangezien veel normen niet het aspect veiligheid betreffen, dient speciaal te worden verwezen naar de op verzoek van de Commissie door het Europees Comité voor normalisatie (CEN) en het Europees Comité voor elektrotechnische normalisatie (Cenelec) opgestelde normen.

Dat zijn namelijk normen waarover overeenstemming is bereikt in de desbetreffende permanente comités, met inachtneming van de belangrijkste vereisten uit de op de „nieuwe aanpak” gebaseerde richtlijnen.

⁽¹⁾ PB nr. C 175 van 4. 7. 1988 (blz. 16, paragrafen 6.3.3 en 6.3.4).

De lijst van in lid 2 vermelde criteria dient te worden uitgebreid met statistieken over ongevallen en ergonomische studies.

In lid 2 „voldoet” te wijzigen in «verondersteld wordt te voldoen».

Artikel 6

Het Comité benadrukt dat de verantwoordelijkheid voor de preventieve produktveiligheid in de eerste plaats bij de leveranciers ligt en niet bij de overheid. Zij moeten daarom een produkt op eigen initiatief uit de markt kunnen nemen. Ten einde de leveranciers in staat te stellen zich daadwerkelijk van hun taak te kwijten, in het licht van toenemende vrijheid en eigen verantwoordelijkheid, dienen regelingen voor toezicht op de veiligheid van produkten eenvoudig en praktisch te zijn en een minimum aan administratie met zich mee te brengen. Niettemin dient duidelijk te worden bepaald dat hoe meer potentiële gevaren aan een produkt verbonden zijn, hoe stringenter de maatregelen moeten zijn om deze gevaren in het oog te houden. Tevens is het voor de leveranciers van wezenlijk belang dat zij de overheid in kennis stellen van de door hen onderkende gevaren.

Artikel 7

Lid 1 punt c)

Het Comité vindt dat de bijlagen 1 en 2 integrerend deel van het voorstel moeten uitmaken en bindend moeten zijn en dat de inhoud ervan te rijmen moet zijn met artikel 18.

Er moet wat de goedkeuring van adequate preventieve maatregelen betreft, ook aandacht worden besteed aan specifieke groepen als kleine winkeliers en postorderbedrijven.

Het Comité betwijfelt of „indicatieve” lijst een goede benaming is. Dit is vooral van belang met het oog op de identificatie van de produkten, welke een absoluut vereiste is willen de preventieve maatregelen van de Lid-Staten, de leveranciers en de Commissie doeltreffend zijn.

Wat bijlage 2 betreft, stelt het Comité wijziging van de tekst voor, ten einde de onschuldige detailhandelaar in bescherming te nemen ingeval goederen in beslag worden genomen, door een wettelijk recht op vergoeding van gemaakte kosten op te nemen.

Punt d)

Het Comité benadrukt nog eens hoe belangrijk het is dat gegevens worden bijeengebracht over ongevallen en over met produkten verband houdend persoonlijk letsel en wijst erop dat er een gemeenschappelijke grondslag moet komen, zodat de uitkomsten met elkaar kunnen worden vergeleken. De Commissie moet verantwoorde-

lijk blijven voor het coördineren en evalueren van de via EHLASS verkregen gegevens en van deze gegevens gebruik maken om richtsnoeren te geven voor met voorrang te onderzoeken zaken, en EHLASS als instrument benutten voor het inbrengen van informatie bij het opstellen en moderniseren van normen.

In de Engelse versie dient het woord *sickness* te worden vervangen door *illness*; verder dient eraan te worden toegevoegd „en gevallen van invaliditeit”.

Punt e)

In verband met de aandacht die moet worden besteed aan klachten over produkten die gezamenlijk door betrouwbare organisaties worden ingediend (collectieve actie), kan volgens het Comité ook gedacht worden aan de mogelijkheid dat individuele consumenten zelf of consumentenorganisaties een administratiefrechtelijke of civielrechtelijke procedure beginnen om preventief ingrijpen af te dwingen.

Punt f)

Ten einde het vertrouwen van de consument te winnen, dringt het Comité er met klem op aan dat de desbetreffende informatie op zo groot mogelijke schaal wordt gepubliceerd. Er moet een duidelijke verplichting komen om de burgers voor te lichten. Publicatie in het Publikatieblad van de Gemeenschappen is niet voldoende.

Er zouden twee nieuwe punten g) en h) moeten worden toegevoegd:

„g) zorgen er, op verzoek van de Commissie, voor dat de keuring in de gehele Gemeenschap gelijk wordt aangepakt, en houden er rekening mee dat er kosten met de uitbreiding van de overheidsdiensten gemoeid zijn;

h) stellen, op verzoek van de Commissie, een coördinerende instantie in die toezicht uitoefent op de tenuitvoerlegging van de voorschriften in de gehele Gemeenschap en criteria vaststelt aan de hand waarvan de naleving zal worden beoordeeld, aangezien adequate middelen voor de nationale autoriteiten om dwang uit te oefenen een voorwaarde zijn voor een succesvolle tenuitvoerlegging van de richtlijn en verwezenlijking van de interne markt.”

Artikel 8, lid 1

Het Comité heeft veel bezwaar tegen het gebruik van het woord „plaatselijke”. Door het vrije verkeer van goederen op de interne markt kunnen de Lid-Staten er nooit zeker van zijn dat de problemen in verband met onveilige produkten beperkt blijven tot een bepaald „plaatselijk” gebied, een regio of zelfs één bepaald land. Het Comité beveelt dan ook aan, de laatste zin van lid 1 te schrappen.

Artikel 9

Het Comité is het ermee eens dat een volkomen doorzichtig systeem voor snelle uitwisseling van informatie op communautair en nationaal niveau wordt ingevoerd.

Lid 2

In de eerste zin dienen de woorden „dat niet alleen plaatselijke gevolgen heeft” te worden geschrapt. Aan het slot van lid 2 moet worden toegevoegd:

„Bij ernstige en directe risico's zijn de Lid-Staten verplicht de burgers onmiddellijk te waarschuwen.”

Lid 5

Het Comité stemt in met de instelling van één bevoegde instantie die doeltreffend met de Commissie samenwerkt. Toch wijst het erop dat in de Lid-Staten waar een aantal verschillende diensten en ministeries bij het veiligheidsprobleem betrokken zijn, maatregelen moeten worden getroffen om de activiteiten te coördineren.

Artikel 10

Lid 2

Toe te voegen:

„De Lid-Staten moeten ook de bevolking waarschuwen.”

Aangezien de richtlijn ook van toepassing is op bederfelijke waren, zoals vers voedsel, en op seizoensartikelen, zoals speelgoed en grasmachines, kan een aanzegging tot een leveringsverbod van maximaal drie maanden een produkt helemaal onverkoopbaar of onverkooptbaar tot een volgend seizoen maken, ook als de aanzegging daarna wordt ingetrokken omdat er toch geen sprake blijkt te zijn van een onaanvaardbaar risico. Hoewel overeenkomstig de bepaling *sub c)* verzocht kan worden om een maatregel waarbij de aanzegging buiten werking wordt gesteld, kunnen de tijd en de kosten die daarmee gemoeid zijn de detailhandelaren verliesposten opleveren, waarvoor zij schadevergoeding zouden moeten krijgen. Zij zouden b.v. wettelijk het recht moeten hebben dergelijke verboden produkten te retourneren aan de producent en terugbetaald te worden.

Artikelen 11 en 12

Het Comité verwacht problemen met de tenuitvoerlegging van artikel 11 en verzoekt de Commissie een veel eenvoudigere en praktischere procedure uit te werken voor voorzieningen in noodgevallen.

Bovendien vindt het Comité ingrijpen door de Commissie alleen noodzakelijk in gevallen waarin het optreden van de Lid-Staat overeenkomstig de in het richtlijnvoorstel genoemde eisen niet adequaat is. Er dienen in de eerste plaats stappen te worden ondernomen op het niveau dat zo dicht mogelijk bij het gebeuren ligt. De

rol van de Commissie is hoofdzakelijk een subsidiaire, gericht op coördinatie.

Artikelen 13 en 14

Het Comité is het ermee eens dat de Commissie moet worden bijgestaan door een „Comité voor noodgevallen”. Het zou gaarne zien dat dit comité zich mag bezighouden met het gehele ongevallenpreventiebeleid, de bevoegdheid krijgt om communautaire gegevens over ongevallen te onderzoeken, toezicht kan uitoefenen op de naleving van de veiligheidsvoorschriften en concrete maatregelen kan aanbevelen, met name in het vlak van voorlichting, vorming en coördinatie van het toezicht op de naleving.

Het Comité stelt vast dat het „Comité voor noodgevallen inzake Produktveiligheid” zal bestaan uit vertegenwoordigers van de Lid-Staten. Het verzoekt de Commissie derhalve ook nog een Raadgevend Comité in te stellen, bestaande uit vertegenwoordigers van fabrikanten (groot- en klein-)handelaren en consumenten.

Het benadrukt dat dit comité soepel moet kunnen werken en niet met starre procedures te maken mag krijgen, zodat het snel kan ingrijpen. Hoewel het uit een kleine kern zou moeten bestaan, met strakke regels, kan het alleen goed functioneren als daarnaast behalve de overheid de belangengroepen evenwichtig vertegenwoordigd zijn.

Het Comité stelt ook voor dat de fabrikanten de gelegenheid krijgen hun standpunt uiteen te zetten ten aanzien van de produkten waarbij ze betrokken zijn, mits dit geen onredelijk grote vertraging met zich meebrengt.

Ten slotte verzoekt het Comité de Commissie, elke Lid-Staat zijn eigen „comité voor produktveiligheid” te laten oprichten, zoals in sommige Lid-Staten al het geval is of wordt overwogen.

Artikel 16

Dit artikel is overbodig en dient te worden geschrapt, aangezien de onderhavige richtlijn niet in strijd is met de richtlijn inzake produktaansprakelijkheid (85/374/EEG)⁽¹⁾ en deze ook niet overlapt. Er kan naar die richtlijn worden verwezen in de preambule.

Artikel 17

Lid 1

De woorden „wanneer zulks doenlijk is” (tweede alinea) bieden onvoldoende juridische duidelijkheid en dienen te worden vervangen.

⁽¹⁾ PB nr. L 210 van 7. 8. 1985.

Lid 2

Het Comité heeft bezwaar tegen de uitdrukking „in wezen relevant”. Het stelt voor de betrokken zinsnede te vervangen door „voor zover het duidelijk de bedoeling is te goeder trouw juiste en nauwkeurige informatie te verstrekken”.

Lid 3

Na „schadeloosstelling” toevoegen: „of compensatie”.

Aan het slot van lid 3 de volgende vroegere bepaling uit artikel 11 in te voegen: „Lid-Staten mogen voorschrijven dat fabrikanten een produkt moeten terugroepen, vervangen of de prijs van een onveilig gebleken produkt moeten terugbetalen of het gratis moeten herstellen.” Het Comité blijft zich ook zorgen maken over problemen die kunnen voortvloeien uit door onveilige produkten veroorzaakte verwondingen. Het stelt voor dat de Commissie de mogelijkheid nagaat om een Gemeenschapsfonds in te stellen, zodat schadevergoeding kan worden toegekend aan personen die om

uiteenlopende redenen (b.v. faillissement van de betrokken onderneming) anders niet schadeloos gesteld zouden worden. Dit mag niet worden beschouwd als een mogelijkheid om verantwoordelijkheid te ontlopen.

Artikel 18

Het Comité zou het begrip „sancties” verduidelijkt willen zien. Het is het ermee eens dat economische sancties soms toereikend zijn, maar in sommige gevallen, nl. als willens en wetens onveilige produkten geproduceerd en verkocht worden, kan strafrechtelijke vervolging noodzakelijk zijn. De Lid-Staten moeten dergelijke sancties instellen, aangezien de Commissie bij de huidige EG-wetgeving geen strafvervolging kan voorschrijven.

Het Comité benadrukt de urgente behoefte aan een richtlijn inzake produktveiligheid. Desalniettemin acht het, onder de huidige omstandigheden, inwerkingtreding op 1 januari 1991 niet realistisch en stelt het voor de richtlijn in werking te doen treden vóór de voltooiing van de interne markt in 1993.

Gedaan te Brussel, 31 januari 1990.

De Voorzitter

van het Economisch en Sociaal Comité

Alberto MASPRONE

BIJLAGE 1

bij het advies van het Economisch en Sociaal Comité

De volgende leden, die zelf aanwezig waren of zich hebben laten vertegenwoordigen, hebben vóór het advies gestemd:

De dames en heren: Amato, Aparicio Bravo, Aspinall, Ataíde Ferreira, Bazianas, Beretta, Berger, Bernasconi, Bleser, Boddy, Boisserée, Bordes-Pages, Briganti, Vasco Cal, Calvet Chambon, Carroll, Cavazzuti, Ceballo Herrero, Christie, Alves Conde, Corell Ayora, Cortois, Coyle, Decaillon, von der Decken, Della Croce, Dos Santos, Drago, Drilleaud, van Eekert, Elstner, Ety, Eulen, Flather, Flum, Forgas, Frandi, Freeman, Geuenich, Gomez Martinez, Gredal, Green, Haas, Hagen, Hilkens Houhuys, Hovgaard Jakobsen, Jaschick, Jenkins, Kaaris, Kitsios, de Knecht, Laka Martin, Lappas, Larsen, Liverani, Luchetti, Maddocks, Margalef Masia, Mayayo Bello, Mercier, Morales, Moreland, Mourgues, Muhr, Muñoz Guardado, Murphy, Nielsen B., Nielsen P., Nierhaus, Nieuwenhuize, Pelletier C., Petropoulos, Polyzos, Quevedo Rojo, Ramaekers, Rangoni Machiavelli, Roseingrave, Rouzier, Santillan Cabeza, Schmitz, Silva, Smith A. R., Smith L. J., Speirs, Staedelin, Tiemann, Tixier, Vallejo Calderon, Velasco Mancebo, Vercellino, Williams, Zufiaur Narvaiza.

De volgende, aanwezige of vertegenwoordigde, leden hebben tegen het advies gestemd:

De dames en heren: Arena, Arets, Bagliano, Beltrami, Bento Gonçalves, Berns, Black, Bredima-Savopoulou, Broichyer, Campbell, Ceyrac, Collas, van Dam, De Tavernier, Dodd, Donck, Fresi, Gardner, Germozzi, Giacomelli, Hancock, Kenna, Kirchfeld, Kröger, Laur, Löw, Lustenhouwer, Machado Von Tschusi, Mainetti, Margot, Marvier, Meyer-Horn, Muller, Noordwal, Pardon, Pearson, Pelletier R., Perrin-Pelletier, Petersen, Poeton, Proumets, Ribière, Robinson, Rolão Gonçalves, Romoli, Schade-Poulsen, Schnieders, Schnitker, Schoepges, Storie-Pugh, Strauß, Tamlin, Telles, Termes Carrero, Tukker, Vidal, Wagner, Wick, Yverneau.

De volgende, aanwezige of vertegenwoordigde, leden hebben zich van stemming onthouden:

De dames en heren: Bos, Matteoli, de Normann, Salmon, Serra Carracciolo, Solari, Whitworth.

BIJLAGE 2

bij het advies van het Economisch en Sociaal Comité

De volgende wijzigingsvoorstellen zijn verworpen, maar hebben toch minstens een vierde van de uitgebrachte stemmen gekregen:

Paragraaf 8, toepassingsgebied van de richtlijn

Te vervangen door de volgende tekst:

„Het Comité constateert dat dit voorstel op alle produkten van toepassing is, met inbegrip van „elk vervaardigd produkt en elk landbouwprodukt”. Voor industriële produkten bestaan al adequate voorzieningen in specifieke richtlijnen. Er zijn richtlijnen in de maak die voor verdere regelgeving inzake gezondheid en veiligheid op het werk moeten zorgen. Voor landbouwprodukten gelden voorschriften die op de specifieke eisen zijn toegesneden die aan die produkten worden gesteld en die niet geschikt zijn om in een algemene richtlijn betreffende consumentenprodukten te worden opgenomen. Er zijn inderdaad een aantal produkten, naast landbouwprodukten, waarvan niet geheel duidelijk is welke risico's zij met zich mee kunnen brengen; die produkten zouden beter kunnen worden behandeld in specifieke richtlijnen.

Het Comité is daarom geen voorstander van het voorgestelde ruime toepassingsgebied van de richtlijn en vindt dat de richtlijn zou moeten worden beperkt tot consumentenprodukten overeenkomstig de definitie in paragraaf 1 van zijn initiatiefadvies (PB nr. C 175 van 4. 7. 1988).”

Motivering

Behoeft geen toelichting.

Uitslag van de stemming

Stemmen vóór: 46, stemmen tegen: 81, onthoudingen: 4.

Punt 10

De derde alinea dient te vervallen.

De vierde alinea moet luiden:

„De algemene richtlijn inzake produktveiligheid zal alleen van toepassing moeten zijn wanneer er geen specifieke richtlijn ter zake geldt.”

Motivering

Door het gebruik van het woord „adequaat” in de huidige tekst wordt vaagheid en rechtsonzekerheid gecreëerd.

De vijfde alinea kan dan ook vervallen.

Uitslag van de stemming

Stemmen vóór: 46, stemmen tegen: 77, onthoudingen: 8.

Punt 15

De laatste zin vervangen door:

„Dit zou vooral voor kleine en middelgrote ondernemingen bijzonder nuttig zijn, voor wie immers de nieuwe administratieve verplichtingen wederom een extra last vormen, welke voor het effectueren van de doelstelling van de richtlijn volstrekt onnodig is en derhalve onwenselijk.”

Motivering

Spreekt voor zich.

Uitslag van de stemming

Stemmen vóór: 33, stemmen tegen: 80, onthoudingen: 6.

Punt 16

De tweede zin moet luiden:

„Volgens het Comité zouden de winkeliers opgeroepen moeten worden hun leveranciers op de hoogte te stellen ... (rest onveranderd).”

Motivering

De huidige tekst spreekt van een verplichting. In een tijd dat de eigen verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven wordt erkend en gewaardeerd (zie onder andere punt 15 en de opmerking bij artikel 6) zijn (wettelijke) verplichtingen te verwerpen.

Uitslag van de stemming

Stemmen vóór: 48, stemmen tegen: 80, onthoudingen: 5.

Artikel 2 c) aa)

Tweede en derde zin schrappen.

Toelichting

Tegen het voorstel, om van de Commissie te verlangen toe te voegen dat onjuist gebruik soms kan worden voorzien, met name bij kinderen, gelden de volgende argumenten:

- op iets dat kan worden voorzien hoeft niet expliciet de aandacht te worden gevestigd,
- het voorstel gaat voorbij aan de verantwoordelijkheid van de ouders, die hun kinderen moeten leren met bepaalde instrumenten om te gaan,
- het voorstel zou er praktisch op neer kunnen komen, dat b.v. messen of lucifers worden voorzien van stickers, die de gevaren ervan moeten vermelden, welke dan weer aan de belangrijkste risicogroep, de kleuters, voorbijgaan omdat zij nog niet kunnen lezen.

Uitslag van de stemming

Stemmen vóór: 51, stemmen tegen: 62, onthoudingen: 8.

Bladzijde 9, artikel 6

De volgende nieuwe alinea aan het advies toe te voegen:

„Hoewel de plichten van de detailhandelaren in de tweede zin worden beperkt, schept het algemene vereiste van permanente controle toch verplichtingen die onduidelijk blijven en moeilijk te bevatten zijn. Het lijkt erop neer te komen dat detaillisten controle moeten uitoefenen op verkochte goederen, hetgeen niet realistisch is en administratieve en financiële lasten zou opleveren, met name voor kleine winkeliers en postorderbedrijven. Artikel 6 dient zó te worden gewijzigd dat de controleplicht niet op detaillisten rust.”

Motivering

Behoeft geen toelichting.

Uitslag van de stemming

Stemmen vóór: 48, stemmen tegen: 64, onthoudingen: 10.

BIJLAGE 3**bij het advies van het Economisch en Sociaal Comité****Minderheidsverklaring**

Na afloop van de hoofdelijke stemming over het advies, hebben de hierna genoemde leden van de Groep „Werkgevers”, die tegen gestemd hebben, de volgende minderheidsverklaring afgelegd:

„Hoewel Groep I de noodzaak van een richtlijn inzake veiligheid van consumptiegoederen inziet (cf. het in april 1988 door het Comité uitgebrachte initiatiefadvies — PB nr. C 175 van 4. 7. 1988), is zij om de volgende drie redenen tegen het onderhavige voorstel gekant:

- het toepassingsgebied dient tot consumptiegoederen en hiermee vergelijkbare produkten te worden beperkt,
- de begrippen „veiligheid” en „aanvaardbare risico's” dienen precies zo te worden gedefinieerd als in de richtlijn inzake de aansprakelijkheid voor produkten met gebreken,
- wildgroei van de administratieve kant van de zaak, onaanvaardbaar voor het middel- en kleinbedrijf (MBK), de distributie en de kleinhandel, is uiteindelijk ondoeltreffend, omdat de middelen ontbreken om op de door de Commissie overwogen verklaringen adequaat toezicht uit te oefenen.”

De dames en heren: Arena, Arets, Bagliano, Beltrami, Bredima Savopoulou, Broicher, Campbell, Ceyrac, Collas, van Dam, Dodd, Donck, Fresi, Gardner, Giacomelli, Hancock, Kenna, Kirchfeld, Kröger, Löw, Machado Von Tschusi, Mainetti, Meyer-Horn, Noordwal, Pardon, Pearson, Pelletier R., Perrin-Pelletier, Petersen, Poeton, Proumens, Ribière, Robinson, Rolão Gonçalves, Romoli, Schade-Poulsen, Schnieders, Tamlin, Telles, Termes Carrero, Tukker, Wagner, Wick.
